

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: «Статистична оцінка зайнятості населення в Україні»
(назва теми)

Борищук Аліна Олександрівна _____ /підпис/
(прізвище, ім'я, по батькові)

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ	
СТАТИСТИЧНОЇ ОЦІНКИ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ	7
1.1. Поняття і сутність категорії «зайняте населення»	7
1.2. Показники оцінки рівня зайнятості населення.....	11
1.3. Обстеження населення України за проблемами зайнятості	13
РОЗДІЛ 2. СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА РІВНЯ ЗАЙНЯТОСТІ	
НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ ЗА 2010-2017 РОКИ	1
2.1. Аналіз динаміки чисельності зайнятих в економіці	19
2.2. Оцінка структури зайнятості за видами економічної діяльності	23
2.3. Оцінка структури зайнятості за віковими групами, статтю	28
та місцем проживання.....	28
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ	
ПОКАЗНИКІВ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ	
3.1. Оцінка диференціації регіонів України за рівнем зайнятості населення .	34
3.2. Побудова, оцінка і аналіз багатофакторної регресійної моделі	41
зайнятості населення.....	41
3.3. Прогнозування показників рівня зайнятості населення в Україні	48
ВИСНОВКИ	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Ринкова економіка формується і розвивається як органічна єдність багатьох ринків: капіталу, землі, житла, товарів, послуг, робочої сили тощо. Особливе місце займає ринок праці, наслідки функціонування якого постійно знаходяться в полі зору держави, оскільки відтворення такого товару як робоча сила – це відтворення трудових ресурсів і в цілому продуктивних сил суспільства.

Ринок праці є невід’ємною складовою частиною загальноекономічного ринкового механізму. Саме ринок праці повинен сприяти більш раціональному використанню трудового потенціалу країни, ефективному регулюванню руху незайнятої робочої сили. Він стає своєрідною ареною на поліпшення якісних характеристик працівників.

Тому насамперед слід створити таке макроекономічне середовище, яке, спираючись на соціальні, організаційні, правові заходи, стримувало б розвиток негативних процесів у галузі зайнятості, що і зумовлює актуальність теми магістерської роботи.

Демократичні перетворення, утвердження нових поглядів в забезпеченні зайнятості населення значно змінили підходи до дослідження процесів ефективного використання трудових ресурсів. Це переконливо засвідчує аналіз наукових публікацій. Тут визначились декілька напрямів. Перш за все – дослідження проблеми формування і становлення ринку праці в Україні в роботах Д. Богині, В. Петюха, Е. Лібанової. В монографіях М. Долішнього, С. Злупки, В. Онищенко досліджуються питання удосконалення державної системи зайнятості населення, регіональні особливості формування трудових ресурсів. Значна частина праць С. Бандура, В. Онікієнка присвячена дослідженню причин, які впливають на рівень зайнятості, а також шляхів

розвитку політики соціального захисту населення в умовах дії ринкових відносин.

Метою кваліфікаційної роботи є статистична оцінка зайнятості населення в Україні, аналіз динаміки і структури зайнятого населення за видами економічної діяльності, віковими групами, статтю та місцем проживання, оцінка диференціації та розподіл регіонів України за рівнем зайнятості населення, кореляційно-регресійний аналіз зайнятості населення України.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- розгляд теоретичних та методологічних основ статистичної оцінки зайнятості населення;
- аналіз динаміки показників зайнятості населення України;
- дослідження структури зайнятого населення за видами економічної діяльності, віковими групами, статтю та місцем проживання;
- статистична оцінка диференціації населення за рівнем зайнятості;
- аналіз розподілу регіонів України за рівнем зайнятості населення;
- побудова багатофакторної регресійної моделі на основі кореляційно-регресійного аналізу рівня зайнятості населення України .

Предметом кваліфікаційної роботи є кількісні характеристики показників зайнятості населення України, а *об'єктом* – населення України.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

У першому розділі кваліфікаційної роботи викладаються загальні поняття та економічна сутність категорії «зайняте населення», показники оцінки рівня зайнятості населення; основні джерела статистичних даних про зайнятість населення; методологічні основи статистичного оцінювання зайнятості населення.

У другому розділі проведено статистичну оцінку зайнятості населення в Україні, зокрема аналіз динаміки та структури зайнятого населення за видами економічної діяльності, віковими групами, статтю та місцем проживання.

У третьому розділі виконано статистичний аналіз регіональної структури зайнятості населення, розподіл регіонів України за рівнем зайнятості. проведено кореляційно-регресійний аналіз показника зайнятості населення.

Інформаційну базу дослідження складають наукові праці вітчизняних і зарубіжних економістів, офіційні статистичні дані.

У кваліфікаційній роботі використовуються такі статистичні методи, як статистичне групування, абсолютні і відносні величини, середні величини, показники динаміки, індекси, кореляційно-регресійний аналіз.

Джерелами інформації для написання кваліфікаційної роботи є статистичні збірники України за період з 2010 до 2017 року, результати спеціальних статистичних обстежень, статистичні дані Державного центру зайнятості, електронні ресурси Державної Служби Статистики України, а також матеріали періодичної преси,

Для обробки і аналізу даних використовується пакет MS EXCEL, MS WORD та програма Statistica.

ВИСНОВКИ

Результати досліджень кваліфікаційної роботи показують, що в 2017 р. порівняно з 2016 р., чисельність зайнятого населення в цілому по Україні зменшилась на 120,5 тис. осіб, або на 0,7%. А в 2017 р., порівняно з 2010, чисельність зайнятого населення в цілому по Україні зменшилась на 4109,6 тис. осіб, або на 20,3%. До 2013 року відбувалося збільшення чисельності зайнятих. Потім до 2015 року відбувалось стрімке зменшення чисельності зайнятих. У 2015 році, порівняно з 2013 роком, їх чисельність зменшилась на 3960,9 тис. осіб або на 19,4%. Зменшення кількості зайнятих прослідковується і по теперішній час, у 2017 році, їх чисельність становила 16156,4 тис. осіб.

Аналіз даних структури зайнятості за видами економічної діяльності підтверджує негативну тенденцію падіння показників зайнятого населення за видами економічної діяльності. Слід зазначити, що у 2013 році спостерігалось підвищення зайнятості по всіх галузях з подальшим стрімким спадом у 2014 році. При цьому, найбільша кількість зайнятого населення спостерігається у сфері оптової та роздрібної торгівлі, сільському господарстві та промисловості, хоча в кожній з них спостерігається спад за останній рік. Найнижчі показники зайнятості у сфері мистецтва, спорту, відпочинку та інформації, сфері фінансової діяльності та у сфері операцій з нерухомим майном. Аналіз показав, що у 2017 році, порівняно з 2016 роком в Україні рівень зайнятості населення зменшився з 56,3 % до 56,1 %, тобто на 0,2 в. п. У вікових групах 25-29 років, 30-34 років, 35-49 років, 40-49 років та 60-70 років за аналізований період цей показник зменшився, а в інших вікових групах (а саме – 15-24 р., 50-59 р.) збільшився. Найвищий рівень зайнятості у 2017 році спостерігався у населення віком 35-49 років (77,6 %) та 40-49 років (77,3 %), а найнижчий – у віковій групі 60-70 років (13,9 %).

В Україні у 2017 році рівень зайнятості чоловіків (61,4 %) перевищував рівень зайнятості жінок (51,4 %), як в цілому, так і в окремих вікових групах.

Порівняно з 2016 роком, рівень зайнятості жінок зменшився на 0,2 в. п., а чоловіків – на 0,2 в. п. Порівнюючи рівень зайнятості населення в міській та сільській місцевості видно, що значення даного показника для всього населення у містах (56,9%) перевищує його значення в селах (54,4 %) на 2,5 в. п. Але в окремих вікових групах, а саме 15-24 роки та 60-70 років, навпаки в сільській місцевості рівень зайнятості населення вище, ніж у міській.

У 2017 році серед регіонів України найчастіше зустрічаються регіони, в яких кількість зайнятих складає 501,4 тис. осіб; у половини регіонів кількість зайнятих складала менше ніж 556,6 тис. осіб, а в іншій половині регіонів, кількість зайнятих складала більше ніж 556,6 тис. осіб. За результатами дослідження кваліфікаційної роботи більша частина регіонів України має середній рівень зайнятості населення, а саме 16 регіонів (областей). До них входить майже вся західна частина (Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Чернівецька області); центральна частина (Вінницька, Черкаська, Кіровоградська, Полтавська області); східна частина (Луганська область); південна частина (Запорізька, Одеська, Херсонська області). Найменша кількість регіонів, з низьким рівнем зайнятості, розташована в різних частинах України: на західній частині до цієї групи входять Волинська та Тернопільська області, та в східній частині – Донецька область. Низький рівень зайнятості населення в Донецькій області можна пояснити тим, що дані наведено тільки по підконтрольній території, з якої значна кількість населення вибула до інших регіонів України. Регіони з високим рівнем зайнятості розташовані в основному в східній та північній частині.

Проведений в роботі кореляційно-регресійний аналіз показав, що найбільш впливовими факторами на зміну рівня зайнятості населення в Україні є рівень економічної активності населення, % до населення віком 15 – 70 років; наявний дохід населення на одну особу, грн.; частка населення працездатного віку, %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України „Про зайнятість населення” //Відомості Верховної Ради. – 1991. – с.170
2. Кузьмин М. Аналіз державної політики зайнятості в Україні/ Марта Кузьмин, Юрій Кузьмин, Ольга Купець,; Лабораторія законодавчих ініціатив. -К.: Міленіум, 2003.
3. Петюх В. М. Ринок праці та зайнятість: Навчальний посібникх; МАУП. - К.: Б.в., 1997
4. Гречишкін В.Удосконалення державного управління зайнятості населення // Україна: аспекти праці. -2003. - № 7. - С. 17-19
5. Анпілогова Ж.Д. Механізм функціонування ринку праці // Держава та регіони. – 2006. - №2. – С.6-9.
6. https://lubbook.org/book_473_glava_9_Tema_3_1.Absoljtn%D1%96,_v%D1%96dnosn.html
7. Большая О. В. Проблема неформальної зайнятості в Україні // Держава та регіони. – 2007. - №1. – С 45-49.
8. Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Григор’єва М.І. Економіка праці та соціально-економічні відносини: Навчальний посібник. – К.:Центр навчальної літератури, 2004. – 440с.
9. Гаркавенко Н.О. Проблеми зайнятості та безробіття на національному ринку праці.// Формування ринкових відносин в Україні – 2007. - №4. – С.168-172.
- 10.Ковальов П.І. Економіка праці та соціально-трудові відносини – К.: Знання, 2006 – 338с.
- 11.Кочура І. Продуктивна зайнятість у контексті забезпечення людського розвитку і економічного зростання / І. Кочура // Україна: аспекти праці. – 2005. – № 6. – С. 19-23.

- 12.Махсма М. Б. Економіка праці та соціально-трудоі відносини: навч. посіб. / М. Б. Махсма. – К. : Атіка, 2005. – 304 с.
- 13.Петюх В. М. Ринок праці: навч. посібник / В. М. Петюх. – К. : КНЕУ, 1999. – 288 с.
- 14.Савченко А.Г. Пухтаєвіч Г.О., Тітьонко О.М. «Макроекономіка» 2005.- 288с.
- 15.Статистичний збірник «Регіони України» За редакцією І. Є. Вернера част. 1., - К., - 2018.
- 16.Ушенко Н.В. Напрямки реалізації державного регулювання зайнятості населення України // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. - №11. – С.72-75.
- 17.Чернявська Ю.Б. Функції ринку праці та національні особливості їх відтворення.// Формування ринкових відносин в Україні – 2007. - №3. – С. 175
- 18.Шебаніна О.В. Ринок праці та основні напрями його ефективного розвитку //Економіка АПК. – 2006. - №6. – С.115-122.
- 19.Офіційний сайт Державного комітету статистики України:
<http://www.ukrstat.gov.ua>